פרשת צו

ספר ויקרא · עם פירוש רש״י

נוסח המקרא: מקרא על פי המסורה (CC BY-SA), באדיבות ספריא.
פירוש רש״י: Pentateuch with Rashi's commentary by M. Rosenbaum and A.M. Silbermann, 1929-1934 (Public Domain), באדיבות ספריא.
הקובץ מופץ בחינם ברישיון CC BY-SA: מותר להעתיק ולהפיץ, עם ציון המקור ובאותו רישיון.
geulaquiz.com

פרק ו׳

א׳ וַיְדַבֵּר יְהוָה אֶל־מֹשֶׁה לֵאמֹר׃

ב׳ צַו אֶת־אַהֲרֹן וְאֶת־בָּנָיו לֵאמֹר זֹאת תּוֹרַת הָעֹלָה הִוא הָעֹלָה עַל מוֹקְדָהּ* *(בספרי תימן מוּקָדָה במ״ם רגילה)* עַל־הַמִּזְבֵּחַ כָּל־הַלַּיְלָה עַד־הַבֹּקֶר וְאֵשׁ הַמִּזְבֵּחַ תּוּקַד בּוֹ׃

צו את אהרן. אֵין צַו אֶלָּא לְשׁוֹן זֵרוּז מִיָּד וּלְדוֹרוֹת; אָמַר רַבִּי שִׁמְעוֹן, בְּיוֹתֵר צָרִיךְ הַכָּתוּב לְזָרֵז בְּמָקוֹם שֶׁיֵּשׁ בּוֹ חֶסְרוֹן כִּיס (ספרא)׃

זאת תורת העלה וגו׳. הֲרֵי הָעִנְיָן הַזֶּה בָּא לְלַמֵּד עַל הַקְּטֹרֶת חֲלָבִים וְאִבָרִים שֶׁיְּהֵא כָּשֵׁר כָּל הַלַּיְלָה, וּלְלַמֵּד עַל הַפְּסוּלִין אִי זֶה אִם עָלָה יֵרֵד, וְאִי זֶה אִם עָלָה לֹא יֵרֵד, שֶׁכָּל תּוֹרָה לְרַבּוֹת הִוא בָּא, לוֹמַר — תּוֹרָה אַחַת לְכָל הָעוֹלִים, וַאֲפִלּוּ פְּסוּלִין, שֶׁאִם עָלוּ לֹא יֵרְדוּ (שם)׃

הוא העלה. לְמַעֵט אֶת הָרוֹבֵעַ וְאֶת הַנִּרְבָּע וְכַיּוֹצֵא בָּהֶן, שֶׁלֹּא הָיָה פְּסוּלָן בַּקֹּדֶשׁ, שֶׁנִּפְסְלוּ קֹדֶם שֶׁבָּאוּ לָעֲזָרָה (שם ח)׃

ג׳ וְלָבַשׁ הַכֹּהֵן מִדּוֹ בַד וּמִכְנְסֵי־בַד יִלְבַּשׁ עַל־בְּשָׂרוֹ וְהֵרִים אֶת־הַדֶּשֶׁן אֲשֶׁר תֹּאכַל הָאֵשׁ אֶת־הָעֹלָה עַל־הַמִּזְבֵּחַ וְשָׂמוֹ אֵצֶל הַמִּזְבֵּחַ׃

מדו בד. הִיא הַכַּתֹּנֶת, וּמָה תַּ״ל מִדּוֹ? שֶׁתְּהֵא כְּמִדָּתוֹ (שם)׃

על בשרו. שֶׁלֹּא יְהֵא דָּבָר חוֹצֵץ בֵּינָתַיִם (זבחים י״ט)׃

והרים את הדשן. הָיָה חוֹתָהּ מִלֹּא מַחְתָּה מִן הַמַּאֲכָלוֹת הַפְּנִימִיּוֹת וְנוֹתְנָן בְּמִזְרָחוֹ שֶׁל כֶּבֶשׁ (תמיד כ״ח)׃

הדשן אשר תאכל האש את העלה. וַעֲשָׂאַתָּה דֶּשֶׁן, מֵאוֹתוֹ דֶּשֶׁן יָרִים תְּרוּמָה **ושמו אצל המזבח**׃

[**על המזבח.** מָצָא אֵבָרִים שֶׁעָדַיִן לֹא נִתְאַכְּלוּ, מַחֲזִירָן עַל מִזְבַּח לַאֲחַר שֶׁחָתָה גְּחָלִים אֵילָךְ וְאֵילָךְ וְנָטַל מִן הַפְּנִימִיּוֹת, שֶׁנֶּאֱמַר אֶת הָעֹלָה עַל הַמִּזְבֵּחַ]׃

ד׳ וּפָשַׁט אֶת־בְּגָדָיו וְלָבַשׁ בְּגָדִים אֲחֵרִים וְהוֹצִיא אֶת־הַדֶּשֶׁן אֶל־מִחוּץ לַמַּחֲנֶה אֶל־מָקוֹם טָהוֹר׃

ופשט את בגדיו. אֵין זוֹ חוֹבָה אֶלָּא דֶּרֶךְ אֶרֶץ, שֶׁלֹּא יְלַכְלֵךְ בְּהוֹצָאַת הַדֶּשֶׁן בְּגָדִים שֶׁהוּא מְשַׁמֵּשׁ בָּהֶן תָּמִיד — בְּגָדִים שֶׁבִּשְׁבִילָן בָּהֶן קְדֵרָה לְרַבּוֹ, אַל יִמְזֹג בָּהֶן כּוֹס לְרַבּוֹ, לְכָךְ וְלָבַשׁ בְּגָדִים אֲחֵרִים פְּחוּתִין מֵהֶם (ספרא)׃

והוציא את הדשן. הַצָּבוּר בַּתַּפּוּחַ, כְּשֶׁהוּא הַרְבֵּה וְאֵין מָקוֹם לַמַּעֲרָכָה, מוֹצִיאוֹ מִשָּׁם; וְאֵין זֶה חוֹבָה לְכָל יוֹם, אֲבָל הַתְּרוּמָה חוֹבָה בְּכָל יוֹם (תמיד כ״ח)׃

ה׳ וְהָאֵשׁ עַל־הַמִּזְבֵּחַ תּוּקַד־בּוֹ לֹא תִכְבֶּה וּבִעֵר עָלֶיהָ הַכֹּהֵן עֵצִים בַּבֹּקֶר בַּבֹּקֶר וְעָרַךְ עָלֶיהָ הָעֹלָה וְהִקְטִיר עָלֶיהָ חֶלְבֵי הַשְּׁלָמִים׃

והאש על המזבח תוקד בו. רִבָּה כָּאן יְקִידוֹת הַרְבֵּה — **על מוקדה, ואש המזבח תוקד בו, והאש על המזבח תוקד בו, אש תמיד תוקד על המזבח**, כֻּלָּן נִדְרְשׁוּ בְּמַסֶּכֶת יוֹמָא (דף מ״ה), שֶׁנֶּחְלְקוּ רַבּוֹתֵינוּ בְּמִנְיַן הַמַּעֲרָכוֹת שֶׁהָיוּ שָׁם׃

וערך עליה העלה. עוֹלַת תָּמִיד הִיא תִּקְדִּים (מנחות מ״ט)׃

חלבי השלמים. אִם יָבִיאוּ שָׁם שְׁלָמִים, וְרַבּוֹתֵינוּ לָמְדוּ מִכָּאן ״עָלֶיהָ״ — עַל עוֹלַת הַבֹּקֶר הַשְּׁלֵם כָּל הַקָּרְבָּנוֹת כֻּלָּם, מִכָּאן שֶׁלֹּא יְהֵא דָּבָר מְאֻחָר לְתָמִיד שֶׁל בֵּין הָעַרְבַּיִם (ספרא)׃

ו׳ אֵשׁ תָּמִיד תּוּקַד עַל־הַמִּזְבֵּחַ לֹא תִכְבֶּה׃ {ס}

אש תמיד. אֵשׁ שֶׁנֶּאֱמַר בּוֹ תָּמִיד, הִיא שֶׁמַּדְלִיקִין בָּהּ אֶת הַנֵּרוֹת שֶׁנֶּאֱמַר בָּהּ לְהַעֲלֹת נֵר תָּמִיד (שמות כ״ז), אַף הִיא מֵעַל מִזְבַּח הַחִיצוֹן תּוּקַד (יומא מ״ה)׃

לא תכבה. הַמְכַבֶּה אֵשׁ עַל הַמִּזְבֵּחַ עוֹבֵר בִּשְׁנֵי לָאוִין׃

ז׳ וְזֹאת תּוֹרַת הַמִּנְחָה הַקְרֵב אֹתָהּ בְּנֵי־אַהֲרֹן לִפְנֵי יְהוָה אֶל־פְּנֵי הַמִּזְבֵּחַ׃

וזאת תורת המנחה. תּוֹרָה אַחַת לְכֻלָּן — לְהַטְעִינָן שֶׁמֶן וּלְבוֹנָה הָאֲמוּרִין בָּעִנְיָן, שֶׁיָּכוֹל אֵין לִי טְעוּנוֹת שֶׁמֶן וּלְבוֹנָה אֶלָּא מִנְחַת יִשְׂרָאֵל שֶׁהִיא נִקְמֶצֶת, מִנְחַת כֹּהֲנִים שֶׁהִיא כָּלִיל מִנַּיִן? תַּ״ל תּוֹרַת (ספרא)׃

הקרב אתה. הִיא הַגָּשָׁה בְּקֶרֶן דְּרוֹמִית מַעֲרָבִית (שם)׃

לפני ה׳. הוּא מַעֲרָב שֶׁהוּא לְצַד אֹהֶל מוֹעֵד׃

אל פני המזבח. הוּא הַדָּרוֹם, שֶׁהוּא פְּנֵיו שֶׁל מִזְבֵּחַ, שֶׁהַכֶּבֶשׁ נָתוּן לְאוֹתוֹ הָרוּחַ (סוטה י״ד):

ח׳ וְהָרִים מִמֶּנּוּ בְּקֻמְצוֹ מִסֹּלֶת הַמִּנְחָה וּמִשַּׁמְנָהּ וְאֵת כָּל־הַלְּבֹנָה אֲשֶׁר עַל־הַמִּנְחָה וְהִקְטִיר הַמִּזְבֵּחָה רֵיחַ נִיחֹחַ אַזְכָּרָתָהּ לַיהוָה:

והרים ממנו. מִן הַמְחֻבָּר — שֶׁיְּהֵא עִשָּׂרוֹן שָׁלֵם בְּבַת אַחַת בִּשְׁעַת קְמִיצָה (ספרא):

בקמצו. שֶׁלֹּא יַעֲשֶׂה מִדָּה לַקֹּמֶץ (שם):

מסלת המנחה ומשמנה. מִכָּאן שֶׁקּוֹמֶץ מִמָּקוֹם שֶׁנִּתְרַבָּה שַׁמְנָהּ (סוטה י״ד):

המנחה. שֶׁלֹּא תְּהֵא מְעֹרֶבֶת בְּאַחֶרֶת (ספרא):

ואת כל הלבנה אשר על המנחה והקטיר. מְלַקֵּט אֶת לְבוֹנָתָהּ לְאַחַר קְמִיצָה וּמַקְטִירוֹ; וּלְפִי שֶׁלֹּא פֵּרֵשׁ כֵּן אֶלָּא בְּאַחַת מִן הַמְּנָחוֹת בְּוַיִּקְרָא, הֻצְרַךְ לִשְׁנוֹת פָּרָשָׁה זוֹ, לְכָלֵל כָּל הַמְּנָחוֹת כְּמִשְׁפָּטָן:

ט׳ וְהַנּוֹתֶרֶת מִמֶּנָּה יֹאכְלוּ אַהֲרֹן וּבָנָיו מַצּוֹת תֵּאָכֵל בְּמָקוֹם קָדֹשׁ בַּחֲצַר אֹהֶל־מוֹעֵד יֹאכְלוּהָ:

במקום קדש. וְאֵיזֶהוּ? בַּחֲצַר אֹהֶל מוֹעֵד:

י׳ לֹא תֵאָפֶה חָמֵץ חֶלְקָם נָתַתִּי אֹתָהּ מֵאִשַּׁי קֹדֶשׁ קָדָשִׁים הִוא כַּחַטָּאת וְכָאָשָׁם:

לא תאפה חמץ חלקם. אַף הַשְּׁיָרִים אֲסוּרִים בְּחָמֵץ (מנחות נ״ה):

כחטאת וכאשם. מִנְחַת חוֹטֵא הֲרֵי הִיא כְּחַטָּאת, לְפִיכָךְ קֻמְצָהּ שֶׁלֹּא לִשְׁמָהּ פְּסוּלָה, מִנְחַת נְדָבָה הֲרֵי הִיא כְּאָשָׁם, לְפִיכָךְ קֻמְצָהּ שֶׁלֹּא לִשְׁמָהּ כְּשֵׁרָה (ספרא):

י״א כָּל־זָכָר בִּבְנֵי אַהֲרֹן יֹאכְלֶנָּה חָקַת־עוֹלָם לְדֹרֹתֵיכֶם מֵאִשֵּׁי יְהוָה כָּל אֲשֶׁר־יִגַּע בָּהֶם יִקְדָּשׁ: {פ}

כל זכר. אֲפִלּוּ בַּעַל מוּם; לָמָּה נֶאֱמַר? אִם לַאֲכִילָה הֲרֵי כְּבָר אָמוּר, לֶחֶם אֱלֹהָיו מִקָּדְשֵׁי הַקֳּדָשִׁים וְגוֹ׳ (ויקרא כ״א), אֶלָּא לְרַבּוֹת בַּעֲלֵי מוּמִין לְמַחֲלֹקֶת (ספרא):

כל אשר יגע וגו׳. קָדָשִׁים קַלִּים אוֹ חֻלִּין שֶׁיִּגְּעוּ בָּהּ וְיִבָּלְעוּ מִמֶּנָּה:

יקדש. לִהְיוֹת כָּמוֹהָ, שֶׁאִם פְּסוּלָה יִפָּסְלוּ, וְאִם כְּשֵׁרָה יֵאָכְלוּ כְּחֹמֶר הַמִּנְחָה (שם):

י״ב וַיְדַבֵּר יְהוָה אֶל־מֹשֶׁה לֵאמֹר:

י״ג זֶה קָרְבַּן אַהֲרֹן וּבָנָיו אֲשֶׁר־יַקְרִיבוּ לַיהוָה בְּיוֹם הִמָּשַׁח אֹתוֹ עֲשִׂירִת הָאֵפָה סֹלֶת מִנְחָה תָּמִיד מַחֲצִיתָהּ בַּבֹּקֶר וּמַחֲצִיתָהּ בָּעָרֶב:

זה קרבן אהרן ובניו. אַף הַהֶדְיוֹטוֹת מַקְרִיבִין עֲשִׂירִית הָאֵפָה בַּיּוֹם שֶׁהֵן מִתְחַנְּכִין לָעֲבוֹדָה, אֲבָל כֹּהֵן גָּדוֹל בְּכָל יוֹם, שֶׁנֶּאֱמַר מִנְחָה תָּמִיד וְגוֹ׳ וְהַכֹּהֵן הַמָּשִׁיחַ תַּחְתָּיו מִבָּנָיו וְגוֹ׳ חָק עוֹלָם:

י״ד עַל־מַחֲבַת בַּשֶּׁמֶן תֵּעָשֶׂה מָרְבֶּכֶת תָּבִיאֶנָּה חֲפִינֵי מִנְחַת פִּתִּים תַּקְרִיב רֵיחַ־נִיחֹחַ לַיהוָה:

מרבכת. חֲלוּטָה בְּרוֹתְחִין כָּל צָרְכָּהּ (שם):

תפיני. אֲפוּיָה אֲפִיּוֹת הַרְבֵּה — אַחַר חֲלִיטָתָהּ אוֹפָהּ בַּתַּנּוּר וְחוֹזֵר וּמְטַגְּנָהּ בַּמַּחֲבַת (מנחות נ׳):

מנחת פתים. מְלַמֵּד שֶׁטְּעוּנָה פְּתִיתָה:

ט״ו וְהַכֹּהֵן הַמָּשִׁיחַ תַּחְתָּיו מִבָּנָיו יַעֲשֶׂה אֹתָהּ חָקַת־עוֹלָם לַיהוָה כָּלִיל תְּקֻטָר:

המשיח תחתיו מבניו. הַמָּשִׁיחַ מִבָּנָיו תַּחְתָּיו:

כליל תקטר. אֵין נִקְמֶצֶת לִהְיוֹת שְׁיָרֶיהָ נֶאֱכָלִין אֶלָּא כֻּלָּהּ כָּלִיל, וְכֵן כָּל מִנְחַת כֹּהֵן שֶׁל נְדָבָה כָּלִיל תִּהְיֶה:

ט״ז וְכָל־מִנְחַת כֹּהֵן כָּלִיל תִּהְיֶה לֹא תֵאָכֵל: {פ}

כליל. כֻּלָּהּ שָׁוֶה לְגָבוֹהַּ:

י״ז וַיְדַבֵּר יְהוָה אֶל־מֹשֶׁה לֵאמֹר׃

י״ח דַּבֵּר אֶל־אַהֲרֹן וְאֶל־בָּנָיו לֵאמֹר זֹאת תּוֹרַת הַחַטָּאת בִּמְקוֹם אֲשֶׁר תִּשָּׁחֵט הָעֹלָה תִּשָּׁחֵט הַחַטָּאת לִפְנֵי יְהוָה קֹדֶשׁ קָדָשִׁים הִוא׃

י״ט הַכֹּהֵן הַמְחַטֵּא אֹתָהּ יֹאכְלֶנָּה בְּמָקוֹם קָדֹשׁ תֵּאָכֵל בַּחְצַר אֹהֶל מוֹעֵד׃

המחטא אתה. הָעוֹבֵד עֲבוֹדוֹתֶיהָ — שֶׁהִיא נַעֲשֵׂית חַטָּאת עַל יָדוֹ׃

המחטא אתה יאכלנה. הָרָאוּי לַעֲבוֹדָה; יָצָא טְמֵא בִּשְׁעַת זְרִיקַת דָּמִים, שֶׁאֵינוֹ חוֹלֵק בַּבָּשָׂר; וְאִי אֶפְשָׁר לוֹמַר שֶׁאוֹסֵר שְׁאָר כֹּהֲנִים בַּאֲכִילָתָהּ חוּץ מִן הַזּוֹרֵק דָּמָהּ, שֶׁהֲרֵי נֶאֱמַר לְמַטָּה כָּל זָכָר בַּכֹּהֲנִים יֹאכַל אֹתָהּ (זבחים צ״ט)׃

כ׳ כָּל אֲשֶׁר־יִגַּע בִּבְשָׂרָהּ יִקְדָּשׁ וַאֲשֶׁר יִזֶּה מִדָּמָהּ עַל־הַבֶּגֶד אֲשֶׁר יֻזֶּה עָלָיו תְּכַבֵּס בְּמָקוֹם קָדֹשׁ׃

כל אשר יגע בבשרה. כָּל דָּבָר אֹכֶל אֲשֶׁר יִגַּע וְיִבָּלַע מִמֶּנָּה׃

יקדש. לִהְיוֹת כָּמוֹהָ — אִם פְּסוּלָה תִּפָּסֵל, וְאִם הִיא כְּשֵׁרָה, תֵּאָכֵל כַּחֹמֶר שֶׁבָּהּ׃

ואשר יזה מדמה על הבגד. וְאִם הֻזָּה מִדָּמָהּ עַל הַבֶּגֶד, אוֹתוֹ מָקוֹם הַדָּם שֶׁבַּבֶּגֶד אֲשֶׁר יֻזֶּה עָלֶיהָ, תְּכַבֵּס בְּתוֹךְ הֶעָזָרָה׃

אשר יזה. יְהֵא נִזֶּה, כְּמוֹ וְלֹא יִשֶּׁה לָאָרֶץ מִנְלָם (איוב ט״ו) — יְהֵא נָטוּי׃

כ״א וּכְלִי־חֶרֶשׂ אֲשֶׁר תְּבֻשַּׁל־בּוֹ יִשָּׁבֵר וְאִם־בִּכְלִי נְחֹשֶׁת בֻּשַּׁל וּמֹרַק וְשֻׁטַּף בַּמָּיִם׃

ישבר. לְפִי שֶׁהַבְּלִיעָה שֶׁנִּבְלְעַת בּוֹ נַעֲשֶׂה נוֹתָר, וְהוּא הַדִּין לְכָל הַקֳּדָשִׁים׃

ומרק. לְשׁוֹן תַּמְרוּקֵי הַנָּשִׁים (אסתר ב׳), אשקור״מנט בְּלַעַז׃

ומרק ושטף. לִפְלֹט אֶת בְּלִיעָתוֹ, אֲבָל כְּלִי חֶרֶס לְמֶדְךָ הַכָּתוּב כָּאן שֶׁאֵינוֹ יוֹצֵא מִידֵי דָּפְיוֹ לְעוֹלָם (עבודה זרה ל״ד)׃

כ״ב כָּל־זָכָר בַּכֹּהֲנִים יֹאכַל אֹתָהּ קֹדֶשׁ קָדָשִׁים הִוא׃

כל זכר בכהנים יאכל אתה. הָא לָמַדְתָּ שֶׁהַמְחַטֵּא אוֹתָהּ הָאָמוּר לְמַעְלָה לֹא לְהוֹצִיא שְׁאָר הַכֹּהֲנִים, אֶלָּא לְהוֹצִיא אֶת שֶׁאֵינוֹ רָאוּי לְחַטּוּי׃

כ״ג וְכָל־חַטָּאת אֲשֶׁר יוּבָא מִדָּמָהּ אֶל־אֹהֶל מוֹעֵד לְכַפֵּר בַּקֹּדֶשׁ לֹא תֵאָכֵל בָּאֵשׁ תִּשָּׂרֵף׃ {פ}

וכל חטאת וגו׳. שֶׁאִם הִכְנִיס מִדַּם חַטָּאת הַחִיצוֹנָה לִפְנִים פְּסוּלָה׃

וכל. לְרַבּוֹת שְׁאָר קָדָשִׁים (ספרא)׃

פרק ז׳

א׳ וְזֹאת תּוֹרַת הָאָשָׁם קֹדֶשׁ קָדָשִׁים הִוא׃

קדש קדשים הוא. הוּא קָרֵב וְאֵין תְּמוּרָתוֹ קְרֵבָה (ספרא)׃

ב׳ בִּמְקוֹם אֲשֶׁר יִשְׁחֲטוּ אֶת־הָעֹלָה יִשְׁחֲטוּ אֶת־הָאָשָׁם וְאֶת־דָּמוֹ יִזְרֹק עַל־הַמִּזְבֵּחַ סָבִיב׃

ישחטו. רִבָּה לָנוּ שְׁחִיטוֹת הַרְבֵּה; לְפִי שֶׁמָּצִינוּ אָשָׁם בְּצִבּוּר, נֶאֱמַר ״יִשְׁחֲטוּ״ — רַבִּים, וּתְלָאוֹ בְּעוֹלָה, לְהָבִיא עוֹלַת צִבּוּר לַצָּפוֹן׃

ג׳ וְאֵת כָּל־חֶלְבּוֹ יַקְרִיב מִמֶּנּוּ אֶת הָאַלְיָה וְאֶת־הַחֵלֶב הַמְכַסֶּה אֶת־הַקָּרֶב׃

ואת כל חלבו וגו׳. עַד כָּאן לֹא נִתְפָּרְשׁוּ אֲמוּרִין בָּאָשָׁם, לְקַח הַצָּרִךְ לְפָרְשָׁם כָּאן, אֲבָל חַטָּאת כְּבָר נִתְפָּרֵשׁ בָּהּ בְּפָרָשַׁת וַיִּקְרָא׃

את האליה. לְפִי שֶׁאָשָׁם אֵינוֹ בָּא אֶלָּא אַיִל אוֹ כֶּבֶשׂ, וְאַיִל וְכֶבֶשׂ נִתְרַבּוּ בְּאַלְיָה׃

ד׳ וְאֵת שְׁתֵּי הַכְּלָיֹת וְאֶת־הַחֵלֶב אֲשֶׁר עֲלֵיהֶן אֲשֶׁר עַל־הַכְּסָלִים וְאֶת־הַיֹּתֶרֶת עַל־הַכָּבֵד עַל־הַכְּלָיֹת יְסִירֶנָּה׃

ה׳ וְהִקְטִיר אֹתָם הַכֹּהֵן הַמִּזְבֵּחָה אִשֶּׁה לַיהוָה אָשָׁם הוּא׃

אשם הוא. עַד שֶׁיְּהֵא קַיָּם עַל אָשָׁם שֶׁמֵּתוּ בְּעָלָיו אוֹ שֶׁנִּתְכַּפְּרוּ בְּעָלָיו, אַע״פִּי שֶׁעוֹמֵד לִהְיוֹת דָּמָיו עוֹלֶה לְקַיִן הַמִּזְבֵּחַ, אִם שְׁחָטוֹ סְתָם, אֵינוֹ כָּשֵׁר לְעוֹלָה קֹדֶם שֶׁנִּפַּק לִרְעִיָּה; וְאֵינוֹ בָּא לְלַמֵּד עַל הָאָשָׁם שֶׁיְּהֵא פָּסוּל שֶׁלֹּא לִשְׁמוֹ — כְּמוֹ שֶׁדָּרְשׁוּ הוּא הַכָּתוּב בַּחַטָּאת — לְפִי שֶׁאָשָׁם לֹא נֶאֱמַר בּוֹ אָשָׁם הוּא אֶלָּא לְאַחַר הַקֶּטֶרֶת אֲמוּרִין, וְהוּא עַצְמוֹ שֶׁלֹּא הֻקְטְרוּ אֲמוּרָיו כָּשֵׁר (זבחים ה׳)׃

ו׳ כָּל־זָכָר בַּכֹּהֲנִים יֹאכְלֶנּוּ בְּמָקוֹם קָדוֹשׁ יֵאָכֵל קֹדֶשׁ קָדָשִׁים הוּא׃

קדש קדשים הוא. בְּתוֹרַת כֹּהֲנִים הוּא נִדְרָשׁ׃

ז׳ כַּחַטָּאת כָּאָשָׁם תּוֹרָה אַחַת לָהֶם הַכֹּהֵן אֲשֶׁר יְכַפֶּר־בּוֹ לוֹ יִהְיֶה׃

תורה אחת להם. בְּדָבָר זֶה׃

הכהן אשר יכפר בו. הֶרְאוּי לְכַפָּרָה חוֹלֵק בּוֹ, פָּרָט לְטָבוּל יוֹם וּמְחֻסַּר כִּפּוּרִים וְאוֹנֵן (ספרא)׃

ח׳ וְהַכֹּהֵן הַמַּקְרִיב אֶת־עֹלַת אִישׁ עוֹר הָעֹלָה אֲשֶׁר הִקְרִיב לַכֹּהֵן לוֹ יִהְיֶה׃

עור העלה אשר הקריב לכהן לו יהיה. פָּרָט לְטָבוּל יוֹם וּמְחֻסַּר כִּפּוּרִים וְאוֹנֵן שֶׁאֵין חוֹלְקִים בָּעוֹרוֹת (שם)׃

ט׳ וְכָל־מִנְחָה אֲשֶׁר תֵּאָפֶה בַּתַּנּוּר וְכָל־נַעֲשָׂה בַּמַּרְחֶשֶׁת וְעַל־מַחֲבַת לַכֹּהֵן הַמַּקְרִיב אֹתָהּ לוֹ תִּהְיֶה׃

לכהן המקריב אתה וגו׳. יָכוֹל לוֹ לְבַדּוֹ, תַּ״ל **לכל בני אהרן תהיה**, יָכוֹל לְכֻלָּן, תַּ״ל **לכהן המקריב**, הָא כֵּיצַד? לְבֵית אָב שֶׁל יוֹם שֶׁמַּקְרִיבִין אוֹתָהּ (שם)׃

י׳ וְכָל־מִנְחָה בְלוּלָה־בַשֶּׁמֶן וַחֲרֵבָה לְכָל־בְּנֵי אַהֲרֹן תִּהְיֶה אִישׁ כְּאָחִיו׃ {פ}

בלולה בשמן. זוֹ מִנְחַת נְדָבָה׃

וחרבה. זוֹ מִנְחַת חוֹטֵא וּמִנְחַת קְנָאוֹת שֶׁאֵין בָּהֶן שֶׁמֶן׃

י״א וְזֹאת תּוֹרַת זֶבַח הַשְּׁלָמִים אֲשֶׁר יַקְרִיב לַיהוָה׃

י״ב אִם עַל־תּוֹדָה יַקְרִיבֶנּוּ וְהִקְרִיב | עַל־זֶבַח הַתּוֹדָה חַלּוֹת מַצּוֹת בְּלוּלֹת בַּשֶּׁמֶן וּרְקִיקֵי מַצּוֹת מְשֻׁחִים בַּשָּׁמֶן וְסֹלֶת מֻרְבֶּכֶת חַלֹּת בְּלוּלֹת בַּשָּׁמֶן׃

אם על תודה יקריבנו. אִם עַל דִּבְרֵי הוֹדָאָה עַל נֵס שֶׁנַּעֲשָׂה לוֹ, כְּגוֹן יוֹרְדֵי הַיָּם וְהוֹלְכֵי מִדְבָּרוֹת וַחֲבוּשֵׁי בֵּית הָאֲסוּרִים וְחוֹלֶה שֶׁנִּתְרַפֵּא — שֶׁהֵן צְרִיכִין לְהוֹדוֹת, שֶׁכָּתוּב בָּהֶן יוֹדוּ לַה׳ חַסְדּוֹ וְנִפְלְאוֹתָיו לִבְנֵי אָדָם וְיִזְבְּחוּ זִבְחֵי תוֹדָה (תהילים ק״ז) — אִם עַל אַחַת מֵאֵלֶּה נָדַר שְׁלָמִים הַלָּלוּ, שַׁלְמֵי תּוֹדָה הֵן, וּטְעוּנוֹת לֶחֶם הָאָמוּר בָּעִנְיָן, וְאֵין נֶאֱכָלִין אֶלָּא לְיוֹם וְלַיְלָה, כְּמוֹ שֶׁמְּפֹרָשׁ כָּאן׃

והקריב על זבח התודה. אַרְבָּעָה מִינֵי לֶחֶם — חַלּוֹת וּרְקִיקִין וּרְבוּכָה, שְׁלוֹשָׁה מִינֵי מַצָּה, וּכְתִיב עַל חַלַּת לֶחֶם חָמֵץ וְגוֹ׳; וְכָל מִין וָמִין עֶשֶׂר חַלּוֹת, כָּךְ מְפֹרָשׁ בִּמְנָחוֹת, וְשִׁעוּרָן חָמֵשׁ סְאִין יְרוּשַׁלְמִיּוֹת, שֶׁהֵן ו׳ מִדְבָּרִיּוֹת, כ׳ עִשָּׂרוֹן (מנחות ע״ו)׃

מרבכת. לֶחֶם חָלוּט בְּרוֹתְחִין כָּל צָרְכּוֹ׃

י״ג עַל־חַלֹּת לֶחֶם חָמֵץ יַקְרִיב קָרְבָּנוֹ עַל־זֶבַח תּוֹדַת שְׁלָמָיו׃

יקריב קרבנו על זבח. מַגִּיד שֶׁאֵין הַלֶּחֶם קָדוֹשׁ קְדֻשַּׁת הַגּוּף — לְפָסֵל בְּיוֹצֵא וּטְבוּל יוֹם וּמְלָצָאת לְחֻלִּין בְּפִדְיוֹן — עַד שֶׁיִּשָּׁחֵט הַזֶּבַח (ספרא)׃

י״ד וְהִקְרִיב מִמֶּנּוּ אֶחָד מִכָּל־קָרְבָּן תְּרוּמָה לַיהוָה לַכֹּהֵן הַזֹּרֵק אֶת־דַּם הַשְּׁלָמִים לוֹ יִהְיֶה׃

אחד מכל קרבן. לֶחֶם אֶחָד מִכָּל מִין וָמִין יִטֹּל תְּרוּמָה לַכֹּהֵן הָעוֹבֵד עֲבוֹדָתוֹ, וְהַשְּׁאָר נֶאֱכָל לַבְּעָלִים (מנחות ע״ז); וּבָשָׂר לַבְּעָלִים חוּץ מֵחֲזֵה וְשׁוֹק שָׂבָה, כְּמוֹ שֶׁמְּפֹרָשׁ לְמַטָּה תְּנוּפַת חָזֶה וְשׁוֹק בִּשְׁלָמִים, וְהַתּוֹדָה קְרוּיָה שְׁלָמִים׃

ט״ו וּבְשַׂר זֶבַח תּוֹדַת שְׁלָמָיו בְּיוֹם קָרְבָּנוֹ יֵאָכֵל לֹא־יַנִּיחַ מִמֶּנּוּ עַד־בֹּקֶר׃

ובשר זבח תודת שלמיו. יֵשׁ כָּאן רִבּוּיִין הַרְבֵּה, לְרַבּוֹת חַטָּאת וְאָשָׁם וְאֵיל נָזִיר וַחֲגִיגַת אַרְבָּעָה עָשָׂר שֶׁיִּהְיוּ נֶאֱכָלִין לְיוֹם וְלַיְלָה (ספרא)׃

ביום קרבנו יאכל. וְכִזְמַן בְּשָׂרָהּ זְמַן לַחְמָהּ:

לא יניח ממנו עד בקר. אֲבָל אוֹכֵל הוּא כָּל הַלַּיְלָה, אִם כֵּן לָמָּה אָמְרוּ עַד חֲצוֹת? כְּדֵי לְהַרְחִיק אָדָם מִן הָעֲבֵרָה (שם):

ט״ז וְאִם־נֶדֶר | אוֹ נְדָבָה זֶבַח קָרְבָּנוֹ בְּיוֹם הַקְרִיבוֹ אֶת־זִבְחוֹ יֵאָכֵל וּמִמָּחֳרָת וְהַנּוֹתָר מִמֶּנּוּ יֵאָכֵל:

ואם נדר או נדבה. שֶׁלֹּא הֻבִיאָה עַל הוֹדָאָה שֶׁל נֵס, אֵינָהּ טְעוּנָה לֶחֶם, וְנֶאֱכֶלֶת לִשְׁנֵי יָמִים כְּמוֹ שֶׁמְּפֹרָשׁ בָּעִנְיָן:

וממחרת והנותר ממנו בְּרִאשׁוֹן **יאכל.** וי״ו זוֹ יִתֵּרָה הִיא, וְיֵשׁ כָּמוֹהָ הַרְבֵּה בַּמִּקְרָא, כְּגוֹן וְאֵלֶּה בְּנֵי צִבְעוֹן וְאַיָּה וַעֲנָה (בראשית ל״ו), תֹּת וְקֹדֶשׁ וְצָבָא מִרְמָס (דניאל ח׳):

י״ז וְהַנּוֹתָר מִבְּשַׂר הַזֶּבַח בַּיּוֹם הַשְּׁלִישִׁי בָּאֵשׁ יִשָּׂרֵף:

י״ח וְאִם הֵאָכֹל יֵאָכֵל מִבְּשַׂר־זֶבַח שְׁלָמָיו בַּיּוֹם הַשְּׁלִישִׁי לֹא יֵרָצֶה הַמַּקְרִיב אֹתוֹ לֹא יֵחָשֵׁב לוֹ פִּגּוּל יִהְיֶה וְהַנֶּפֶשׁ הָאֹכֶלֶת מִמֶּנּוּ עֲוֹנָהּ תִּשָּׂא:

ואם האכל יאכל וגו׳. בְּמַחֲשֵׁב בַּשְּׁחִיטָה לְאָכְלוֹ בַּשְּׁלִישִׁי הַכָּתוּב מְדַבֵּר; יָכוֹל אִם אָכַל מִמֶּנּוּ בַּשְּׁלִישִׁי יִפָּסֵל לְמַפְרֵעַ, תַּלְמוּד לוֹמַר הַמַּקְרִיב אֹתוֹ לֹא יֵחָשֵׁב — בִּשְׁעַת הַקָּרְבָּה הוּא נִפְסָל וְאֵינוֹ נִפְסָל בַּשְּׁלִישִׁי; וְכֵן פְּרוּשׁוֹ: בִּשְׁעַת הַקָּרְבָּתוֹ לֹא תַּעֲלֶה זֹאת בְּמַחֲשָׁבָה, וְאִם חִשֵּׁב פִּגּוּל יִהְיֶה (זבחים כ״ט):

והנפש האכלת ממנו. אֲפִלּוּ בְּתוֹךְ הַזְּמַן **עונה תשא:**

י״ט וְהַבָּשָׂר אֲשֶׁר־יִגַּע בְּכָל־טָמֵא לֹא יֵאָכֵל בָּאֵשׁ יִשָּׂרֵף וְהַבָּשָׂר כָּל־טָהוֹר יֹאכַל בָּשָׂר:

והבשר. שֶׁל קֹדֶשׁ שְׁלָמִים **אשר יגע בכל טמא לא יאכל:**

והבשר. לְרַבּוֹת אֵבֶר שֶׁיָּצָא מִקְצָתוֹ — שֶׁהַפְּנִימִי מֻתָּר (ספרא):

כל טהור יאכל בשר. מַה תַּ״ל? לְפִי שֶׁנֶּאֱמַר וְדַם זִבְחֶיךָ יִשָּׁפֵךְ וְגוֹ׳ וְהַבָּשָׂר תֹּאכַל (דברים י״ב), יָכוֹל לֹא יֹאכְלוּ שְׁלָמִים אֶלָּא הַבְּעָלִים, לְכָךְ נֶאֱמַר כָּל טָהוֹר יֹאכַל בָּשָׂר (ספרא):

(**והבשר כל טהור יאכל בשר.** כְּלוֹמַר, כָּל מַה שֶּׁאָסַרְתִּי לְךָ בְּחַטָּאת וְאָשָׁם, שֶׁאִם יָצְאוּ חוּץ לַקְּלָעִים אֲסוּרִין — כְּמוֹ שֶׁכָּתוּב בַּחַצַר אֹהֶל מוֹעֵד יֹאכְלוּהָ (ויקרא ו׳) — בְּבָשָׂר זֶה אֲנִי אוֹמֵר לְךָ כָּל טָהוֹר יֹאכַל בָּשָׂר אֲפִלּוּ בְּכָל הָעִיר):

כ׳ וְהַנֶּפֶשׁ אֲשֶׁר־תֹּאכַל בָּשָׂר מִזֶּבַח הַשְּׁלָמִים אֲשֶׁר לַיהוָה וְטֻמְאָתוֹ עָלָיו וְנִכְרְתָה הַנֶּפֶשׁ הַהִוא מֵעַמֶּיהָ:

וטמאתו עליו. בְּטֻמְאַת הַגּוּף הַכָּתוּב מְדַבֵּר, אֲבָל טָהוֹר שֶׁאָכַל אֶת הַטָּמֵא אֵינוֹ עָנוּשׁ כָּרֵת אֶלָּא אַזְהָרַת **והבשר אשר יגע בכל טמא וגו׳;** וְאַזְהָרַת טָמֵא שֶׁאָכַל אֶת הַטָּהוֹר אֵינָהּ מְפֹרֶשֶׁת בַּתּוֹרָה, אֶלָּא חֲכָמִים לְמָדוּהָ בִּגְזֵרָה שָׁוָה; שָׁלוֹשׁ כָּרֵתוֹת אֲמוּרוֹת בְּאוֹכְלֵי קָדָשִׁים בְּטֻמְאַת הַגּוּף, וּדְרָשׁוּם רַבּוֹתֵינוּ בִּשְׁבוּעוֹת אַחַת לְכָלָל, וְאַחַת לְפָרָט, וְאַחַת לְלַמֵּד עַל קָרְבָּן עוֹלָה וְיוֹרֵד שֶׁלֹּא נֶאֱמַר אֶלָּא עַל טֻמְאַת מִקְדָּשׁ וְקָדָשָׁיו:

כ״א וְנֶפֶשׁ כִּי־תִגַּע בְּכָל־טָמֵא בְּטֻמְאַת אָדָם אוֹ | בִּבְהֵמָה טְמֵאָה אוֹ בְּכָל־שֶׁקֶץ טָמֵא וְאָכַל מִבְּשַׂר־זֶבַח הַשְּׁלָמִים אֲשֶׁר לַיהוָה וְנִכְרְתָה הַנֶּפֶשׁ הַהִוא מֵעַמֶּיהָ: {פ}

***(אין פרשה בספרי ספרד ואשכנז)**

כ״ב וַיְדַבֵּר יְהוָה אֶל־מֹשֶׁה לֵאמֹר:

כ״ג דַּבֵּר אֶל־בְּנֵי יִשְׂרָאֵל לֵאמֹר כָּל־חֵלֶב שׁוֹר וְכֶשֶׂב וָעֵז לֹא תֹאכֵלוּ:

כ״ד וְחֵלֶב נְבֵלָה וְחֵלֶב טְרֵפָה יֵעָשֶׂה לְכָל־מְלָאכָה וְאָכֹל לֹא תֹאכְלֻהוּ:

יעשה לכל מלאכה. בָּא וְלִמֵּד עַל הַחֵלֶב שֶׁאֵינוֹ מִטַּמֵּא טֻמְאַת נְבֵלוֹת:

ואכל לא תאכלהו. אָמְרָה תּוֹרָה, יָבֹא אִסּוּר נְבֵלָה וּטְרֵפָה וְיָחוּל עַל אִסּוּר חֵלֶב, שֶׁאִם אָכְלוּ יִתְחַיֵּב אַף עַל לָאו שֶׁל נְבֵלָה, וְלֹא תֹּאמַר אֵין אִסּוּר חָל עַל אִסּוּר (זבחים ע׳):

כ״ה כִּי כָּל־אֹכֵל חֵלֶב מִן־הַבְּהֵמָה אֲשֶׁר יַקְרִיב מִמֶּנָּה אִשֶּׁה לַיהוָה וְנִכְרְתָה הַנֶּפֶשׁ הָאֹכֶלֶת מֵעַמֶּיהָ׃

כ״ו וְכָל־דָּם֙ לֹ֣א תֹאכְל֔וּ בְּכֹ֖ל מוֹשְׁבֹתֵיכֶ֑ם לָעוֹף֙ וְלַבְּהֵמָ֔ה׃

בכל מושבתיכם. לְפִי שֶׁהִיא חוֹבַת הַגּוּף וְאֵינָהּ חוֹבַת קַרְקַע נוֹהֶגֶת בְּכָל מוֹשָׁבוֹת, וּבְמַסֶּכֶת קִדּוּשִׁין בְּפֶרֶק א׳ מְפֹרָשׁ לָמָּה הֻצְרַךְ לוֹמַר׃

לעוף ולבהמה. פָּרַט לְדַם דָּגִים וַחֲגָבִים (כריתות כ׳)׃

כ״ז כָּל־נֶ֔פֶשׁ אֲשֶׁר־תֹּאכַ֖ל כָּל־דָּ֑ם וְנִכְרְתָ֞ה הַנֶּ֤פֶשׁ הַהִוא֙ מֵעַמֶּ֔יהָ׃ {פ}

(אין פרשה בספרי תימן)

כ״ח וַיְדַבֵּ֥ר יְהוָ֖ה אֶל־מֹשֶׁ֥ה לֵאמֹֽר׃

כ״ט דַּבֵּ֞ר אֶל־בְּנֵ֤י יִשְׂרָאֵל֙ לֵאמֹ֔ר הַמַּקְרִ֥יב אֶת־זֶ֛בַח שְׁלָמָ֖יו לַיהוָ֑ה יָבִ֣יא אֶת־קָרְבָּנ֗וֹ לַיהוָה֙ מִזֶּ֣בַח שְׁלָמָ֔יו׃

ל׳ יָדָ֣יו תְּבִיאֶ֔ינָה אֵ֚ת אִשֵּׁ֣י יְהוָ֔ה אֶת־הַחֵ֖לֶב עַל־הֶ֣חָזֶ֑ה יְבִיאֶ֣נּוּ אֵת֩ הֶחָזֶ֨ה לְהָנִ֥יף אֹת֛וֹ תְּנוּפָ֖ה לִפְנֵ֥י יְהוָֽה׃

ידיו תביאינה וגו׳. שֶׁתְּהֵא יַד הַבְּעָלִים מְלַמַּעְלָה, וְהַחֵלֶב וְהֶחָזוֹת נְתוּנִין בָּהּ, וְיַד כֹּהֵן מִלְּמַטָּה וּמְנִיפָן (מנחות ס״א)׃

את אשי ה׳. וּמָה הֵן הָאִשִּׁים?

את החלב על החזה יביאנו. כְּשֶׁמְּבִיאוֹ מִבֵּית הַמִּטְבָּחַיִם נוֹתֵן חֵלֶב עַל הֶחָזֶה, וּכְשֶׁנּוֹתְנוֹ לְיַד הַכֹּהֵן הַמֵּנִיף נִמְצָא הֶחָזֶה לְמַעְלָה וְהַחֵלֶב לְמַטָּה, וְזֶהוּ הָאָמוּר בְּמָקוֹם אַחֵר שׁוֹק הַתְּרוּמָה וַחֲזֵה הַתְּנוּפָה עַל אִשֵּׁי הַחֲלָבִים יְבִיאוּ לְהָנִיף וְגוֹ׳ (ויקרא י׳), וּלְאַחַר הַתְּנוּפָה נוֹתְנוֹ לַכֹּהֵן הַמַּקְטִיר, וְנִמְצָא הֶחָזֶה לְמַטָּה, וְזֶהוּ שֶׁנֶּאֱמַר וַיַּשִּׂימוּ אֶת הַחֲלָבִים עַל הֶחָזוֹת וַיַּקְטֵר הַחֲלָבִים הַמִּזְבֵּחָה (שם ט׳), לְמִדְנוּ שֶׁשְּׁלוּשָׁה כֹּהֲנִים זְקוּקִין לָהּ, כָּךְ מְפֹרָשׁ בִּמְנָחוֹת׃

את החלב על החזה יביאנו. וְאֶת הֶחָזֶה לָמָּה מֵבִיא? לְהָנִיף אוֹתוֹ הוּא מְבִיאוֹ וְלֹא שֶׁיְּהֵא הוּא מֵהָאִשִּׁים׃ לְפִי שֶׁנֶּאֱמַר **את אשי ה׳ את החלב על החזה** יָכוֹל שֶׁיְּהֵא אַף הֶחָזֶה לָאִשִּׁים, לְכָךְ נֶאֱמַר **את החזה להניף וגו׳**׃

ל״א וְהִקְטִ֥יר הַכֹּהֵ֖ן אֶת־הַחֵ֑לֶב הַמִּזְבֵּ֔חָה וְהָיָ֥ה הֶחָזֶ֖ה לְאַהֲרֹ֥ן וּלְבָנָֽיו׃

והקטיר הכהן את החלב. וְאַחַ״כ **והיה החזה לאהרן**, לְמִדְנוּ שֶׁאֵין הַבָּשָׂר נֶאֱכָל בְּעוֹד שֶׁהָאֲמוּרִים לְמַטָּה מִן הַמִּזְבֵּחַ (ספרא)׃

ל״ב וְאֶת־שׁ֥וֹק הַיָּמִ֖ין תִּתְּנ֣וּ תְרוּמָ֑ה לְכֹהֵ֣ן מִזִּבְחֵ֔י שַׁלְמֵיכֶֽם׃

שוק. מִן הַפֶּרֶק שֶׁל אַרְכֻּבָּה הַנִּמְכֶּרֶת עִם הָרֹאשׁ עַד הַפֶּרֶק הָאֶמְצָעִי שֶׁהוּא סֹבֶךְ שֶׁל רֶגֶל (חולין קל״ד)׃

ל״ג הַמַּקְרִ֞יב אֶת־דַּ֤ם הַשְּׁלָמִים֙ וְאֶת־הַחֵ֔לֶב מִבְּנֵ֖י אַהֲרֹ֑ן לֽוֹ תִּהְיֶ֥ה שׁ֛וֹק הַיָּמִ֖ין לְמָנָֽה׃

המקריב את דם השלמים וגו׳. מִי שֶׁהוּא רָאוּי לִזְרִיקָתוֹ וּלְהַקְטִיר חֶלְבָּיו, יָצָא טָמֵא בִּשְׁעַת זְרִיקַת דָּמִים אוֹ בִּשְׁעַת הַקְטָר חֲלָבִים שֶׁאֵינוֹ חוֹלֵק בַּבָּשָׂר (ספרא)׃

ל״ד כִּ֣י אֶת־חֲזֵ֤ה הַתְּנוּפָה֙ וְאֶת | שׁ֣וֹק הַתְּרוּמָ֔ה לָקַ֥חְתִּי מֵאֵ֛ת בְּנֵי־יִשְׂרָאֵ֖ל מִזִּבְחֵ֣י שַׁלְמֵיהֶ֑ם וָאֶתְּנָ֣ה אֹתָ֗ם לְאַהֲרֹן֙ הַכֹּהֵ֣ן וּלְבָנָ֔יו לְחָק־עוֹלָ֖ם מֵאֵ֥ת בְּנֵ֖י יִשְׂרָאֵֽל׃

תנופה, תרומה. מוֹלִיךְ וּמֵבִיא מַעֲלֶה וּמוֹרִיד (מנחות ס״ב)׃

ל״ה זֹ֣את מִשְׁחַ֣ת אַהֲרֹ֗ן וּמִשְׁחַת֙ בָּנָ֔יו מֵאִשֵּׁ֖י יְהוָ֑ה בְּי֗וֹם הִקְרִ֛יב אֹתָ֥ם לְכַהֵ֖ן לַיהוָֽה׃

ל״ו אֲשֶׁ֨ר צִוָּ֤ה יְהוָה֙ לָתֵ֣ת לָהֶ֔ם בְּי֗וֹם מְשֹׁ֤חַ אֹתָם֙ מֵאֵ֣ת בְּנֵ֣י יִשְׂרָאֵ֔ל חֻקַּ֥ת עוֹלָ֖ם לְדֹרֹתָֽם׃

ל״ז זֹ֣את הַתּוֹרָ֗ה לָעֹלָה֙ לַמִּנְחָ֣ה וְלַחַטָּ֔את וְלָאָשָׁ֖ם וְלַמִּלּוּאִ֑ים וּלְזֶ֖בַח הַשְּׁלָמִֽים׃

ולמלואים. לְיוֹם חֲנוּכַּת הַכְּהֻנָּה׃

ל״ח אֲשֶׁר צִוָּה יְהוָה אֶת־מֹשֶׁה בְּהַר סִינָי בְּיוֹם צַוֹּתוֹ אֶת־בְּנֵי יִשְׂרָאֵל לְהַקְרִיב אֶת־קָרְבְּנֵיהֶם לַיהוָה בְּמִדְבַּר סִינָי׃ {פ}

פרק ח׳

א׳ וַיְדַבֵּר יְהוָה אֶל־מֹשֶׁה לֵאמֹר׃

ב׳ קַח אֶת־אַהֲרֹן וְאֶת־בָּנָיו אִתּוֹ וְאֵת הַבְּגָדִים וְאֶת שֶׁמֶן הַמִּשְׁחָה וְאֵת | פַּר הַחַטָּאת וְאֵת שְׁנֵי הָאֵילִם וְאֵת סַל הַמַּצּוֹת׃

קח את אהרן. פָּרָשָׁה זוֹ נֶאֶמְרָה שִׁבְעַת יָמִים קֹדֶם הַקָּמַת הַמִּשְׁכָּן, שֶׁאֵין מַקְדָּם וּמְאֻחָר בַּתּוֹרָה׃

קח את אהרן. קָחֵנִי בְּרָכָרִים וּמָשְׁכֵהוּ׃

ואת פר החטאת וגו׳. אֵלּוּ הָאֲמוּרִים בְּעִנְיַן צַוָּאַת הַמִּלּוּאִים בְּוַאֲתָּה תְּצַוֶּה, וַעֲכְשָׁיו בְּיוֹם רִאשׁוֹן לַמִּלּוּאִים חָזַר וְזֵרְזוֹ בְּשָׁעַת מַעֲשֶׂה׃

ג׳ וְאֵת כָּל־הָעֵדָה הַקְהֵל אֶל־פֶּתַח אֹהֶל מוֹעֵד׃

הקהל אל פתח אהל מועד. זֶה אֶחָד מִן הַמְּקוֹמוֹת שֶׁהֶחֱזִיק מֹעֶט אֶת הַמְרֻבֶּה (ויקרא רבה י׳)׃

ד׳ וַיַּעַשׂ מֹשֶׁה כַּאֲשֶׁר צִוָּה יְהוָה אֹתוֹ וַתִּקָּהֵל הָעֵדָה אֶל־פֶּתַח אֹהֶל מוֹעֵד׃

ה׳ וַיֹּאמֶר מֹשֶׁה אֶל־הָעֵדָה זֶה הַדָּבָר אֲשֶׁר־צִוָּה יְהוָה לַעֲשׂוֹת׃

זה הדבר. דְּבָרִים שֶׁתִּרְאוּ שֶׁאֲנִי עוֹשֶׂה לִפְנֵיכֶם, צַוּנִי הַקָּבָ״ה לַעֲשׂוֹת, וְאַל תֹּאמְרוּ לְכִבּוּדִי וְלִכְבוֹד אָחִי אֲנִי עוֹשֶׂה; כָּל הָעִנְיָן הַזֶּה פֵּרַשְׁתִּי בְּ״וְאַתָּה תְּצַוֶּה״׃

ו׳ וַיַּקְרֵב מֹשֶׁה אֶת־אַהֲרֹן וְאֶת־בָּנָיו וַיִּרְחַץ אֹתָם בַּמָּיִם׃

ז׳ וַיִּתֵּן עָלָיו אֶת־הַכָּתֹנֶת וַיַּחְגֹּר אֹתוֹ בָּאַבְנֵט וַיַּלְבֵּשׁ אֹתוֹ אֶת־הַמְּעִיל וַיִּתֵּן עָלָיו אֶת־הָאֵפֹד וַיַּחְגֹּר אֹתוֹ בְּחֵשֶׁב הָאֵפֹד וַיֶּאְפֹּד לוֹ בּוֹ׃

ח׳ וַיָּשֶׂם עָלָיו אֶת־הַחֹשֶׁן וַיִּתֵּן אֶל־הַחֹשֶׁן אֶת־הָאוּרִים וְאֶת־הַתֻּמִּים׃

את האורים. כְּתָב שֶׁל שֵׁם הַמְפֹרָשׁ׃

ט׳ וַיָּשֶׂם אֶת־הַמִּצְנֶפֶת עַל־רֹאשׁוֹ וַיָּשֶׂם עַל־הַמִּצְנֶפֶת אֶל־מוּל פָּנָיו אֵת צִיץ הַזָּהָב֙ נֵ֣זֶר הַקֹּ֔דֶשׁ כַּאֲשֶׁר צִוָּה יְהוָה אֶת־מֹשֶׁה׃

וישם על המצנפת. פְּתִילֵי תְּכֵלֶת הַקְּבוּעִים בַּצִּיץ נָתַן עַל הַמִּצְנֶפֶת, נִמְצָא הַצִּיץ תָּלוּי בַּמִּצְנֶפֶת׃

י׳ וַיִּקַּח מֹשֶׁה֙ אֶת־שֶׁ֣מֶן הַמִּשְׁחָ֔ה וַיִּמְשַׁ֥ח אֶת־הַמִּשְׁכָּ֖ן וְאֶת־כָּל־אֲשֶׁר־בּ֑וֹ וַיְקַדֵּ֖שׁ אֹתָֽם׃

י״א וַיַּ֣ז מִמֶּ֔נּוּ עַל־הַמִּזְבֵּ֖חַ שֶׁ֣בַע פְּעָמִ֑ים וַיִּמְשַׁ֞ח אֶת־הַמִּזְבֵּ֣חַ וְאֶת־כָּל־כֵּלָ֗יו וְאֶת־הַכִּיֹּ֛ר וְאֶת־כַּנּ֖וֹ לְקַדְּשָֽׁם׃

ויז ממנו על המזבח. לֹא יָדַעְתִּי הֵיכָן נִצְטַוָּה בַּהַזָּאוֹת הַלָּלוּ׃

י״ב וַיִּצֹ֤ק מִשֶּׁ֙מֶן֙ הַמִּשְׁחָ֔ה עַ֖ל רֹ֣אשׁ אַהֲרֹ֑ן וַיִּמְשַׁ֥ח אֹת֖וֹ לְקַדְּשֽׁוֹ׃

ויצק, וימשח. בַּתְּחִלָּה יוֹצֵק עַל רֹאשׁוֹ וְאַחַר כָּךְ נוֹתֵן בֵּין רֵיסֵי עֵינָיו וּמוֹשֵׁךְ בְּאֶצְבָּעוֹ מִזֶּה לָזֶה (הוריות י״ב)׃

י״ג וַיַּקְרֵ֣ב מֹשֶׁ֔ה אֶת־בְּנֵ֥י אַהֲרֹ֖ן וַיַּלְבִּשֵׁ֣ם כֻּתֳּנֹ֑ת וַיַּחְגֹּ֤ר אֹתָם֙ אַבְנֵ֔ט וַיַּחֲבֹ֥שׁ לָהֶ֖ם מִגְבָּעֹ֑ות כַּאֲשֶׁ֛ר צִוָּ֥ה יְהוָ֖ה אֶת־מֹשֶֽׁה׃

ויחבש. לְשׁוֹן קְשִׁירָה׃

י״ד וַיַּגֵּ֖שׁ אֶת פַּ֣ר הַחַטָּ֑את וַיִּסְמֹ֨ךְ אַהֲרֹ֜ן וּבָנָ֗יו אֶת־יְדֵיהֶם֙ עַל־רֹ֣אשׁ פַּ֔ר הַחַטָּֽאת׃

ט״ו וַיִּשְׁחָט וַיִּקַּח מֹשֶׁה אֶת־הַדָּם וַיִּתֵּן עַל־קַרְנוֹת הַמִּזְבֵּחַ סָבִיב בְּאֶצְבָּעוֹ וַיְחַטֵּא אֶת־הַמִּזְבֵּחַ וְאֶת־הַדָּם יָצַק אֶל־יְסוֹד הַמִּזְבֵּחַ וַיְקַדְּשֵׁהוּ לְכַפֵּר עָלָיו׃

ויחטא את המזבח. חִטְּאוּ וְטִהֲרוּ מִזָּרוּת לְכָנֵס לְקַדֵּשָׁה׃

ויקדשהו. בַּעֲבוֹדָה זוֹ׃

לכפר עליו. מֵעֲתָּה כָּל הַכַּפָּרוֹת׃

ט״ז וַיִּקַּח אֶת־כָּל־הַחֵלֶב אֲשֶׁר עַל־הַקֶּרֶב וְאֵת ׀ יֹתֶרֶת הַכָּבֵד וְאֶת־שְׁתֵּי הַכְּלָיֹת וְאֶת־חֶלְבְּהֶן וַיַּקְטֵר מֹשֶׁה הַמִּזְבֵּחָה׃

הכבד. לְבַד הַכָּבֵד, שֶׁהָיָה נוֹטֵל מְעַט מִן הַכָּבֵד עִמָּהּ׃

י״ז וְאֶת־הַפָּר וְאֶת־עֹרוֹ וְאֶת־בְּשָׂרוֹ וְאֶת־פִּרְשׁוֹ שָׂרַף בָּאֵשׁ מִחוּץ לַמַּחֲנֶה כַּאֲשֶׁר צִוָּה יְהוָה אֶת־מֹשֶׁה׃

י״ח וַיַּקְרֵב אֵת אֵיל הָעֹלָה וַיִּסְמְכוּ אַהֲרֹן וּבָנָיו אֶת־יְדֵיהֶם עַל־רֹאשׁ הָאָיִל׃

י״ט וַיִּשְׁחָט וַיִּזְרֹק מֹשֶׁה אֶת־הַדָּם עַל־הַמִּזְבֵּחַ סָבִיב׃

כ׳ וְאֶת־הָאַיִל נִתַּח לְנְתָחָיו וַיַּקְטֵר מֹשֶׁה ׀ אֶת־הָרֹאשׁ וְאֶת־הַנְּתָחִים וְאֶת־הַפָּדֶר׃

כ״א וְאֶת־הַקֶּרֶב וְאֶת־הַכְּרָעַיִם רָחַץ בַּמַּיִם וַיַּקְטֵר מֹשֶׁה אֶת־כָּל־הָאַיִל הַמִּזְבֵּחָה עֹלָה הִוא לְרֵיחַ־נִיחֹחַ אִשֶּׁה הוּא לַיהוָה כַּאֲשֶׁר צִוָּה יְהוָה אֶת־מֹשֶׁה׃

כ״ב וַיַּקְרֵב ׀ אֶת־הָאַיִל הַשֵּׁנִי אֵיל הַמִּלֻּאִים וַיִּסְמְכוּ אַהֲרֹן וּבָנָיו אֶת־יְדֵיהֶם עַל־רֹאשׁ הָאָיִל׃

איל המלאים. אֵיל הַשְּׁלָמִים, שֶׁמִּלּוּאִים לְשׁוֹן שְׁלָמִים, שֶׁמְּמַלְּאִין וּמַשְׁלִימִין אֶת הַכֹּהֲנִים בִּכְהֻנָּתָם׃

כ״ג וַיִּשְׁחָט ׀ וַיִּקַּח מֹשֶׁה ׀ מִדָּמוֹ וַיִּתֵּן עַל־תְּנוּךְ אֹזֶן־אַהֲרֹן הַיְמָנִית וְעַל־בֹּהֶן יָדוֹ הַיְמָנִית וְעַל־בֹּהֶן רַגְלוֹ הַיְמָנִית׃

כ״ד וַיַּקְרֵב אֶת־בְּנֵי אַהֲרֹן וַיִּתֵּן מֹשֶׁה מִן־הַדָּם ׀ עַל־תְּנוּךְ אָזְנָם הַיְמָנִית וְעַל־בֹּהֶן יָדָם הַיְמָנִית וְעַל־בֹּהֶן רַגְלָם הַיְמָנִית וַיִּזְרֹק מֹשֶׁה אֶת־הַדָּם עַל־הַמִּזְבֵּחַ סָבִיב׃

כ״ה וַיִּקַּח אֶת־הַחֵלֶב וְאֶת־הָאַלְיָה וְאֶת־כָּל־הַחֵלֶב אֲשֶׁר עַל־הַקֶּרֶב וְאֵת ׀ יֹתֶרֶת הַכָּבֵד וְאֶת־שְׁתֵּי הַכְּלָיֹת וְאֶת־חֶלְבְּהֶן וְאֵת שׁוֹק הַיָּמִין׃

כ״ו וּמִסַּל הַמַּצּוֹת אֲשֶׁר ׀ לִפְנֵי יְהוָה לָקַח חַלַּת מַצָּה אַחַת וְחַלַּת לֶחֶם שֶׁמֶן אַחַת וְרָקִיק אֶחָד וַיָּשֶׂם עַל־הַחֲלָבִים וְעַל שׁוֹק הַיָּמִין׃

וחלת לחם שמן. הִיא רְבוּכָה שֶׁהָיָה מַרְבֶּה בָּהּ שֶׁמֶן כְּנֶגֶד הַחַלּוֹת וְהָרְקִיקִין, כָּךְ מְפֹרָשׁ בְּמְנָחוֹת (דף פ״ט)׃

כ״ז וַיִּתֵּן אֶת־הַכֹּל עַל כַּפֵּי אַהֲרֹן וְעַל כַּפֵּי בָנָיו וַיָּנֵף אֹתָם תְּנוּפָה לִפְנֵי יְהוָה׃

כ״ח וַיִּקַּח מֹשֶׁה אֹתָם ׀ מֵעַל כַּפֵּיהֶם וַיַּקְטֵר הַמִּזְבֵּחָה עַל־הָעֹלָה מִלֻּאִים הֵם לְרֵיחַ נִיחֹחַ אִשֶּׁה הִוא לַיהוָה׃

ויקטר המזבחה. מֹשֶׁה שִׁמֵּשׁ כָּל שִׁבְעַת יְמֵי הַמִּלּוּאִים בְּחָלוּק לָבָן (עבודה זרה ל״ד)׃

על העלה. אַחַר הָעוֹלָה, וְלֹא מָצִינוּ שׁוֹק שֶׁל שְׁלָמִים קָרֵב בְּכָל מָקוֹם חוּץ מִזֶּה׃

כ״ט וַיִּקַּח מֹשֶׁה ׀ אֶת־הֶחָזֶה וַיְנִיפֵהוּ תְנוּפָה לִפְנֵי יְהוָה מֵאֵיל הַמִּלֻּאִים לְמֹשֶׁה הָיָה ׀ לְמָנָה כַּאֲשֶׁר צִוָּה יְהוָה אֶת־מֹשֶׁה׃

ל׳ וַיִּקַּח מֹשֶׁה מִשֶּׁמֶן הַמִּשְׁחָה וּמִן־הַדָּם ׀ אֲשֶׁר עַל־הַמִּזְבֵּחַ וַיַּז עַל־אַהֲרֹן ׀ עַל־בְּגָדָיו וְעַל־בָּנָיו וְעַל־בִּגְדֵי בָנָיו אִתּוֹ וַיְקַדֵּשׁ אֶת־אַהֲרֹן ׀ אֶת־בְּגָדָיו וְאֶת־בָּנָיו וְאֶת־בִּגְדֵי בָנָיו אִתּוֹ׃

ל״א וַיֹּאמֶר מֹשֶׁה אֶל־אַהֲרֹן וְאֶל־בָּנָיו בַּשְּׂלוּ אֶת־הַבָּשָׂר פֶּתַח אֹהֶל מוֹעֵד וְשָׁם תֹּאכְלוּ אֹתוֹ וְאֶת־הַלֶּחֶם אֲשֶׁר בְּסַל הַמִּלֻּאִים כַּאֲשֶׁר צִוֵּיתִי לֵאמֹר אַהֲרֹן וּבָנָיו יֹאכְלֻהוּ׃

ל״ב וְהַנּוֹתָר בַּבָּשָׂר וּבַלֶּחֶם בָּאֵשׁ תִּשְׂרֹפוּ׃

ל״ג וּמִפֶּתַח אֹהֶל מוֹעֵד לֹא תֵצְאוּ שִׁבְעַת יָמִים עַד יוֹם מְלֹאת יְמֵי מִלֻּאֵיכֶם כִּי שִׁבְעַת יָמִים יְמַלֵּא אֶת־יֶדְכֶם׃

ל״ד כַּאֲשֶׁר עָשָׂה בַּיּוֹם הַזֶּה צִוָּה יְהוָה לַעֲשֹׂת לְכַפֵּר עֲלֵיכֶם׃

> **צוה ה׳ לעשת.** כָּל שִׁבְעַת הַיָּמִים; וְרַבּוֹתֵינוּ דָּרְשׁוּ, **לעשת** — זֶה מַעֲשֶׂה פָּרָה, **לכפר** — זֶה מַעֲשֶׂה יוֹם הַכִּפּוּרִים, וּלְלַמֵּד שֶׁכֹּהֵן גָּדוֹל טָעוּן פְּרִישָׁה קֹדֶם יוֹם הַכִּפּוּרִים שִׁבְעַת יָמִים, וְכֵן הַכֹּהֵן הַשּׁוֹרֵף אֶת הַפָּרָה (ספרא):

ל״ה וּפֶתַח אֹהֶל מוֹעֵד תֵּשְׁבוּ יוֹמָם וָלַיְלָה שִׁבְעַת יָמִים וּשְׁמַרְתֶּם אֶת־מִשְׁמֶרֶת יְהוָה וְלֹא תָמֻתוּ כִּי־כֵן צִוֵּיתִי׃

> **ולא תמותו.** הָא אִם לֹא תַּעֲשׂוּ כֵּן חַיָּבִים מִיתָה:

ל״ו וַיַּעַשׂ אַהֲרֹן וּבָנָיו אֵת כָּל־הַדְּבָרִים אֲשֶׁר־צִוָּה יְהוָה בְּיַד־מֹשֶׁה׃ {ס}

> **ויעש אהרן ובניו.** לְהַגִּיד שִׁבְחָן, שֶׁלֹּא הִטּוּ יָמִין וּשְׂמֹאל: